СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXV. Ч. 135. Джерзи Сіті, Н. Дж., понеділок, 13. червня, 1927. VOL. XXXV. No. 135. Jersey City, N. J., Monday, June 13. 1927. THREE CENTS

ЛИНДБЕРГ ВИСІДАЄ НИНІ В СТОЛИЦІ

ЦІЛИЙ КРАЙ БЕРЕ УЧАСТЬ В ЙОГО ПРИВИТАННЮ.

ВАШИНГТОН, 10. червня. — Кружляк Мемфис, який везе капітана Чарлза Линдберга до його рідного краю, переїхав нині коло 5. години сполудня коло Верджінія Кейпз, де його привитали американські воєнні кораблі, військові літаки й представники армії.

Корабель прибе до берега в Вашингтоні завтра коло якої 11. години рано. Наближаючися до столиці, Линдберг мав заявити, що він „готов на все", даючи сим до зрозуміння, що того рода привитанне для нього не така легка штука. Тимчасом у Вашингтоні вже зібралося на його привитанне коло 300,000 людий зпоза Вашингтону. Всі вулиці вкриті прапорами. Пятьдесять радіових стацій взялося за розсиланне по краю промов і других привітних точок привитання. За місця на вулицях платять цікаві часто високі суми.

Першою частиною привитання буде стріча з матірю, котра вже приїхала до Вашингтону з Дітройту й котра перша вступить на корабель Мемфис, щоби привитати Линдберга. Коли вона приїхала нині з Дітройту, президент Кулидж вислав по неї своє приватне авто та запросив її до себе в гостину.

На почтових урядах у Вашингтоні й Ню Йорку жде Линдберга величезна почта. Самих телеграм у Вашингтоні жде на нього 37,000. Почтові урядники рахують, що якби він захотів переглянути всю почту, телеграми, листи, картки й пакунки, які йому прислано, то на се требаби йому потратити що найменче півтора року. Межи листами є, як звичайно, всякі писання від умово хорих людий, з ріжними вишуканими претенсіями, домаганнями, а навіть і погрозами. Богато зі сих послідних не має підписів.

Діставши офіціяльне принятте від федерального уряду в Вашингтоні, Линдберг вилетить у понеділок до Ню Йорку, який перший збирався його витати, але відтак мусів відступити почести столиці републики.

ПРЕЗИДЕНТ КУЛИДЖ ОСТЕРІГАЄ БУДЖЕТОВУ КОМІСІЮ.

„ОБНИЖЕННЄ ПОДАТКІВ НЕМОЖЛИВЕ БЕЗ ОЩАДНОСТИЙ".

ВАШИНГТОН, 10. червня. — Президент Кулидж зявився нині на 13. річному засіданню буджетової комісії уряду та виголосив перед нею довщу промову про буджетовий стан краю. Він говорив, що в найблизчий рік податків не буде можна обнижити, якщо урядови не вдасться обнижити видатків.

Президент звернув увагу на потребу більшої суми на допомогу жертвам виливу ріки Місісіпі.

Після обчислень комісії уряд буде мати сього року буджетову надвижку в сумі 599 міліонів долярів. В слідуючім році моглаби лишитися сума 338 міліонів.

АМЕРИКАНСЬКА ФЕДЕРАЦІЯ ПРАЦІ ПОЧИНАЄ ДРАСТИЧНУ АКЦІЮ ПРОТИ КОМУНІСТІВ.

МАЮТЬ ПИКЕТУВАТИ ПРОТИ СТРАЙКАРІВ.

НЮ ЙОРК, 10. червня. — Американська Федерація Праці, обурена на провідників кушнірського страйку за пикетованнє кушнірських підприємств, постановила нині взятися за драстичну акцію. Уряд юнії рішив розставити пикети по всій дільниці, де є кушнірські робітні, щоби сі пикети поясняли робітникам, що страйку нема, та щоби охороняли працюючих робітників перед нападами агітаторів, які є за страйком.

Се відай перший раз в історії робітництва Америки, що пикети вживають для такої цілі.

ЗЛОВИЛИ ЗЛОЧИНЦІВ ПО МАЙЖЕ 4 РОКАХ ПОШУКУВАНЬ.

БЛИЗНЮКИ СТАНУТЬ НА СУД ЗА 4 ВБИЙСТВА.

СТЮБЕНВИЛ, Огайо, 10. червня. — Федеральні агенти арештували тут нині братів Дотремонтів, Роя й Рея, які дня 11. жовтня 1923. року мали доконати нападу на пасажирський поїзд Південної Пасифічної Ко. в тунели коло Сіскію, в стейті Орегоні.

В сьому нападі брало участь трох братів. Вони задержали поїзд, вбили вистрілами машиніста, пічкура й брейкмена. Висаджуючи динамітом почтовий віз, вони вбили ще й почтового урядника. Від сеї експльозії почтовий віз занявся, і вони мусіли відступати, не діставши ніякої добичі.

Через довгі роки поліція не могла прослідити виновників. Аж оногді зловлено і хбрата Гафа, який служив під прибраним іменем в армії на Филипинах. Його ставлять нині на суд; а від нього відай агенти й довідалися, де перебувають його брати.

Арештовані, оба брати, які теж жили під прибраними іменами, призналися до своїх правдивих імен. Кажуть оба, що їм все одно та що вони жити не мають чого.

ЕПИСКОП НЕ ПУСКАЄ ЕПИСКОПА В ЦЕРКВУ.

НЮ ЙОРК, 10. червня. — Пол Джовнс, спенсіонований епископ Юти, мав промовляти в слідуючу неділю в відомій епископальній церкві св. Марка на Бавері, де він уже промовляв минувшої неділі. Нині еп. Джовнс повідомив заряд сеї церкви, що він говорити не може, бо епископ Менинґ, голова сеї церкви, виступив проти сього на тій основі, що він не хоче візитації чужого епископа в його парохії.

Заряд церкви каже, що Менинґ противиться проповідуванню Джовнса в сій церкві тому, бо еп. Джовнс у час війни виступав яко пацифіст (противник війни).

БРІЯНД ПРО ПРИЯЗНЬ З АМЕРИКОЮ.

ПАРИЖ, 9. червня. — Французька преса дуже високо ставить пропозицію Бріяна що до заключення вічної приязни між Америкою а Францією, яка вже й так істнує 150 літ. Це не мав би бути ніякий військовий союз, ніяка антанта ні Льокарно, а цілком инший вид союза, який буде зобовязувати оба краї тільки в тім напрямі, що вони ніколи не можуть проти себе воювати. Такий союз можливий, бо перешкодою на разі тільки неполагоджена квестія довгів.

ПОЛІЦІЯ В МОЛОДЕЧНІМ ТОРТУРУЄ ГІМНАЗІЙНОГО УЧЕНИКА.

У виленській пресі появився недавно за підписом директора ґімназії в Радошковичах п. Стецкевича слідуючий лист:

„Під кінець квітня ц. р. арештувала поліція Вол. Мозоля, ученика білоруської ґімназії в Радошковичах і відставила до Молодечна в цілях допитів. Вісім поліцаїв, на чолі з аспірантом поліції, намагалися примусити арештованого до признання, що він належить до комсомолу і т. п. Допит відбувався в цей спосіб, що Мозолеві привязано руки до бедер, почім поліцаї по черзі били його по лиці та цілому тілі, брали за волосся, товкли головою до стіни, роздирали йому ніздря і грозили, що поломлять йому ребра. По короткій перерві тортури повторилися. Слідчий суд по переслуханні в три дні потім звільнив катованого, не доказавши йому вини. За цей час терпів арештований страшний голод. — Ф. Стецкевич, дир. ґім."

ЧИ ВАРТО ЖЕНИТИСЯ?

Один віденський учитель вніс до суду прохання о розвід зі своєю жінкою, долучуючи грубий записник всіх терпінь, які довелося йому від неї зносити. У записнику м. ин. стоїть таке: В однім році била його жінка 102 рази, з чого мав 21 синяків під очима. Не дала йому обіду 47, а вечері 85 разів. Ночував поза домом, бо жінка в хату не пускала, 59 разів. 43 рази обляла його кипятком, а на голові його розбила 38 горшків і 59 тарелів. Ослом, балваном, кретином і мулом називала його що хвилі. Суд, розглянувши ці факти, прихилився до просьби мученика.

ЗЛОДІЙ ПРИДАВСЯ.

Злодій був подвійно пожаданий у випадку, про який доносять з Лодзі в Польщі. Злодій зайшов до хати одного польського офіцира і заставши там жінку, загіпнотизував її, щоби не перешкаджала йому. Жінку відтак найдено і забрано до шпиталю, та лікарі даремно докладали всіх старань аби її збудиди. І коли вже опустили безрадно руки, арештовано злодія, який продавав якусь крадену річ. Злодій згодився збудити приспану жінку, коли приобіцяно йому, що суд буде для него ласкавий.

НОВА ЗБРОЯ.

Інжинір Герман Пліт винайшов автоматичний кріс, що стріляє при помочи згущеного воздуха без найменшого гуку. Цей кріс викидає при одноразовому наладуванні 25 куль. В часі проб у приняві старщин райхсвери кулі того нового кріса перебивали двоміліметрові сталеві бляхи на віддаль 2-ох кільометрів.— Німецький штаб набув цей винахід і держить його в тайні.

ЗАСУДЖЕННЯ ДЕГЕНЕРАТА.

Перед судом присяжних у Львові ставав Леопольд Пест. Він тоніччу з 16. лютого знадив безробітного-льокая Станислава Гуменюка в відлюдне місце над Полтвою за містом, під загрозою, що заколе його ножем, казав йому розібратись і не вважаючи на мороз лягти в воду та плисти в напрямі міста. Гуменюк, фізично слабший від напасника, послухав його і плив 220 кроків, а Пест ішов берегом ріки з ножем в руці. На вид надходячих двох трамваєвих кондукторів Пест утік з убранням Гуменюка. Кондуктори витягнули перемерзлого Гуменюка з води, окрили плащами і завели до найблизчого дому, Пест наклонив Гуменюка піти за собою обіцянкою, що дасть йому посаду у свого батька. Суд засудив Песта на 5 років важкої тюрми.

КУДОЮ ЗАХОДЯТЬ.

Поляки, замешкуючі наші землі під Польщею, вживають, як відомо, всяких способів, щоби розложити українські маси, притягнути як найбільше Українців до ренегатства, ополячувати їх всіми способами. З черги звернули вони увагу на українську Турку. В Турці та Турчанщині живе, як відомо, багато Українців т. зв. ходачкової шляхти. На ту шляхту звернули вони свою увагу, мовляв, — вони хоч гр.-католики, але все таки Поляки, бо шляхта це тільки Поляки, що вони тільки помилково є гр.-кат. та Українцями. Для зрадження „шляхотських амбіцій" та повільного „усвідомлення" цієї селянської шляхти скликали були турчанські Поляки 25. квітня ц. р. збори до Турки, де під проводом Василя Білінського-Слотили (!) обговорювано справу господарської організації цієї шляхти. Поляки мають намір утворити повітову організацію цієї шляхти, яка очевидно буде кузнею хрунівства на цілий повіт.

НІМЕЦЬКИЙ УРЯД ЗАПРОТЕСТУЄ ПРОТИ ПЕРЕСЛІДУВАНЬ НІМЦІВ НА ШЛЕСЬКУ.

Німецька преса заповідає, що німецький уряд запротестує проти переслідувань німецького населення на польському Шлеську. О скільки цей крок німецького уряду не увінчається успіхом, уряд задумує видвигнути цю справу перед Союзом Народів. Головньм виновником цих переслідувань вважає німецька преса воєводу Гражиньского, мужа довіря т. зв. шлеських повстанців.

НАПАД НА ПОСТЕРУНКОВОГО.

Вулиця Леґіонів у Львові була ареною крівавої боротьби між постерунковим Феліксом Косіньским і трома осібняками, з яких один був сержантом. З якої причини повстала бійка, покищо невідомо. Сильно побитого постерункового відвезено в важкім стані до шпиталя. Невідомі після побиття Косіньского відїхали самоходом в напрямку вул. Шпитальної.

ТАЄМНИЧЕ САМОГУБСТВО У РІВНІМ.

Ольга Фукс у Рівнім, дочка відмого богача Ефруса, вислала під якимсь позором свойого мужа до кухні, а сама тимчасом позбавила себе життя вистрілом з револьвера великого калібру. Муж застав її майже без життя. З розбитого черепа виплинув мозок. Рятунок був неможливий. Причина самогубства невідома, бо самогубниця не лишила ніяких листів.

ЛЮБОВНА ТРАГЕДІЯ В БЕРЕЖАНАХ.

В понеділок, 16. травня ц. р., досвітком вдерся насильно до мешкання Антоніни Крупніцкої сержант 51 п. п. Юзеф Відляж і стрілив два рази з револьвера до ночуючого там Івана Козловського, торговця зі Львова. Зранив його в груди і живіт. Вбийник сам віддався в руки влади. Козловського відвезено до лічниці. Причиною кріваво-го вчинку були заздрощі.

ВИБУХ ҐРАНАТИ.

В селі Раданичах, мостиського повіту, знайдено на колишнім австрійсько-російськім побоєвищі ґранату. Щоби не спричинити нещастя, її закопали в землю. Але двох хлопців, один 19, а другий 20-літній, відкопали ґранату та старалися її розібрати. Наступив страшний вибух, що розніс хлопців на кусні.

ВОЗДУШНА ТРУБА В БОЛГАРІЇ.

Цикльон страшенної сили шалів над західньою частиною Болгарії. Воздушна труба викинула пливучий Дунаєм австрійський корабель на берег з такою силою, що кількадесять осіб залоги і подорожніх поранилося. Разом з тим впали великі сніги на терені західньої Болгарії.

БРАТИ ПОРІЗАЛИ БРАТА.

Трох братів, Хаїм, Адольф і Юда Замтлери, замешкалі при вул. Зрудляній у Львові, напали на свойого брата Венямина і завдали йому ножами кілька важких ран. Причина нападу невідома.

КРАДІЖІ І ВЛОМИ В ПЕРЕМИШЛІ.

В першому тижні травня ц. р. поповнено в Перемишлі цілий ряд крадіжей і вломів. Крім того на торгових майданах злодії крадуть у білий день.

НОВИЙ ТЕРОР В МОСКВІ

РОЗСТРІЛЮЮТЬ 20 КОНТРРЕВОЛЮЦІОНЕРІВ В ВІДПЛАТУ ЗА ВБИЙСТВО ВОЙКОВА ТА ИНШІ ПРОТИСОВІТСЬКІ ВИСТУПИ.

МОСКВА, 10. червня. — В урядовім комунікаті подають, що засуджено на смерть 20 визначних білоґвардійців, запідозрілих о звязки з контрреволюцією. Засуд виконано. Засуджені походили з російського дворянства, або були високими чиновниками за царату. Між иншими розстріляно князів Мещерського і Долгорукова. Держано їх в тюрмі вже більше як рік. А розстріляно тепер тому, що російські монархісти піднесли рух, звернений проти совітського режіму. З тим рухом звязане вбийство совітського посла Войкова, який впав з руки московського монархіста.

В урядовім звіті подається далі, що це є рівнож відплата за ту всю акцію, яку веде Англія проти Радянського Союза на спілку з царськими недобитками. Більше годі довідатися, бо в Москві заведено знова строгу цензуру на заграничні телеграми і пройти може в виду того малощо, хиба урядові звідомлення.

З Риґи подають, що безпосередною причиною розстрілів були підпали нафти в Баку і на Самарі, які нанесли великого заколоту і шкоди. Совіти думають, що це справа протибольшевицьких аґітаторів, насиланих Англією.

ПОМЕР ДР. ВОЛОДИМИР БАЧИНСЬКИЙ.

ЗАЛИШИВ ПРАЩАЛЬНОГО ЛИСТА, В ЯКІМ ПРОСИТЬ УКРАЇНСЬКУ СУСПІЛЬНІСТЬ О ПРОЩЕННЄ ПРОМАХІВ.

ЛЬВІВ, почтою. — По двох днях тяжких мук помер др. В. Бачинський, який тому два дні підрізав собі на руках жили та зажив отруї, щоби покінчити життя.

В пращальнім листі просить свого брата подати знакомим і громадянству його просьбу, щоби вибачили йому його промахи.

На похорон зійшлися величезні маси народу, що було доказом цего, що нарід наш дійсно простив промахи тому, що був колись його провідником, а потім зійшов через нервову недугу на невластиву дорогу компромісу з Поляками.

В БЕРЛІНІ ЖИВЕТЬСЯ ЛЕТУНАМ НЕ ЗЛЕ.

ВЕЛИКА ПАРАДА В БЕРЛІНСЬКІМ РАТУШІ.

БЕРЛІН, 10. червня. — Чеймберлин і Левин оглянули величезну фабрику літаків Сіменса, а потім поїхали на принятте до ратуша. Вулиці, якими вони переїзджали, були прикрашені американськими прапорами, а рівнож і весь ратуш. В ратуші привитав їх бурмістр Бесс та подав їм золоту книгу до вписання імен. Опісля висказав від імени міста і цілого німецького народу ту велику радість, яка обгорнула їх серця, коли летуни вибрали Берлін як ціль свого лету. Він підніс, що в скорому часі і Німці доложать свою частку до воздушної комунікації через океан, а на памятку їх лету Рада Міста рішила перемінити вулицю Темпельгоф на Колюмбія. Кромі сего надасть місто обом летунам і амбасадорови Шурманови золоті гонорові медалі, які являються надзвичайно рідкою нагородою.

По принятті летуни зложили вінець на гробі славного воєнного німецького летуна капітана Ріхтгофена.

КОМУНІСТИ ХОТІЛИ СКОРИСТАТИ З ПОХОРОНУ ВОЙКОВА.

МАЛОЩО НЕ ВДАЛОСЯ ІМ ВИПУСТИТИ ВЯЗНІВ З ТЮРМИ.

ВАРШАВА, 10. червня. — В часі, коли всі урядовці і весь дипльоматичний корпус віддавав послідну прислугу вбитому совітському послови Войкову, якого тіло відвожено на дворець, зявився в тюрмі післанець з письмом і приказом до тюремного директора, щоби випустити негайно на волю кільканайцять вязнів, визначних комуністів. Всьо було в порядку і письмо і печатки. Всі висші урядовці ствердили правильність приказу. Тільки ключник не довіряв і отягався. Проволік ту справу аж до повороту найвисших урядовців, що були на похороні, а ті ствердили, що ніхто такого приказу не видавав, та що печатки були сфалшовані.

КЛЄМАНСО НЕ ХОЧЕ ПИСАТИ МЕМОАРІВ.

КАЖЕ, ЩО ЗАБОГАТО ОСІБ ПОТЕРПІЛО БИ ЧЕРЕЗ ТЕ НА ДОБРІЙ СЛАВІ.

ПАРИЖ, 10. червня. — Джордж Клемансо, заявив кореспондентам на їх запит, що не буде писати ніяких мемоарів, бо мусів би поставити богато визначних осіб, а навіть деякі великі події в поганім світлі. Сказати в тім випадку правду, було би для них дуже болючим ударом. А до того, каже Клемансо, я сам не потребую виправдуватися перед французьким народом, бо він мене й так виправдає, значить, нема чого писати мемоари. А до того, хто сегодня читає воєнні спомини, додав Клемансо. Ніхто не хоче їх читати і сам він не читає, бо каже, що знає цілком певно про війну більше, як хтонебудь инший.

ПРОЧ З ПРОСЛАВЛЮВАННЄМ ВОЄН.

ОСОБЛИВО ДІТЯМ НЕ ТРЕБА ГОВОРИТИ НЕПРАВДИ.

ЛОНДОН, 10. червня. — Сер Джордж Люин, що займається справами виховання дітей, подає, що треба вже раз скінчити з тими небилицями, які подається дітям в оповіданнях про війни. Нема що їх славити, а треба сказати правду, що через війну вони будуть мусіли ціле житте тяжко працювати, щоби вплачувати воєнні довги. А далі треба сказати, скільки то міліонів людей марно пішло через війну зі світа.

ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерсей Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

З КІНЦЕМ ШКІЛЬНОГО РОКУ

По всіх американських газетах можемо тепер читати вістки про врочисті закінчення шкільного року, про всякі паради, „комéнсмент"-и, „градуації", надавание шкільних титулів, свідоцтв зрілости, покінчення висших шкіл, і т. и. Звичайно не тільки місцеві газети, але й навіть газети, що вважаються більше, як місцевими, подають довгі стовпці імен молодежи, що покінчила школу.

Цікаво булоби для нашого чоловіка прослідкувати сі списи та шукати в них українських імен, а відтак порівнати число всіх дітий, що покінчили школу, з числом українських дітий.

Нема ніякого сумніву, що таке порівнанє не вийде в користь української іміграції. До американських шкіл ходить без сумніву українських дітий менче, як припадалоби пересічно на наше число. Українська іміграція остає під сим зглядом далеко поза другими імігрантськими групами, — вже не казати про такі жадні науки народи, як приміром про Жидів, але навіть позаду других славянських народів: Поляків, Словаків, навіть Сербів та Москалів.

Певна річ, що по части сьому дивуватися не можна, коли взяти на увагу те, що наша іміграція розмірно молода: нашi іміґранти ще не мали часу зжитися з американським життєм, а їх діти ще не осягнули того віку, щоби фіґурувати в списах школярів висших шкіл. Але навіть колиб взяти під увагу се, та почислити наших дітий тільки після тої части нашої іміграції, що має вже діти, дорослі до висших шкіл, навіть тоді наша іміграція ще найдеться позаду других національних груп.

Причину сього явища не трудно найти. Відай навіть кождий з нас се знає. Відай кождий з нас чув на власні вуха, якто українські батьки сиромудро розбалакують про посиланє своїх талановитих дітий у висші школи: „Або то що? То для мене ся робота добра, а для нього вже ні?" Або: „Не ходив до школи я, не потребує й він. Хто буде просту роботу робити, як всі підуть у школи?" Або: „До школи? Та ще на нього платити? А до роботи що?" Словом, у нас ще є богато пересудів, які в нас уплили в старім краю наші правителі. Старосвітські шляхетські погляди про нездарність хлопа до науки покутують серед нашої іміграції далеко за морем, та не пускають українських талановитих дітий у школу, з великою втратою для сих дітий, для їх батьків та цілого народа.

Др. Кирило Трильовський.

„ДУМА ПРО МАЛЕДИКТА ПЛОСКОЛОБА"

(Пояснення).

IV.

Іван Франко — коли в р. 1877 написав сатиру „Дума про Маледикта Плосколоба" — був вже свідомим Українцем-патріотом. Еще два роки перед тим написав він привітний вірш в честь других загальних зборів „Общества імени Михайла Качковського" — скликаних до Галича. На тих зборах був присутний і Михайло Драгоманів та Михайло Павлик, котрий ставив на них навіть інтересні внесення, котрих очевидно зібрані Рутенці не ухвалили.

Франка на них мабуть не було, але видрукований в честь тих зборів у „Друзі" вірш — доказує найліпше, що він тоді не був еще вповні зорєнтований щодо властивої вартости того „общества".

Остаточно вплив Драгоманова — головно через його листи писані умисно по російськи*) до редакції „Друга" і оголошені в тій часописи — зробили своє. Франко і Павлик не лиш стали свідомими українськими націоналістами, але навіть і соціялістами, видячими в соціялізмі одиноку можність суспільного визволення галицько-українського селянина.

Інтересне є, що хотя Драгоманів і Павлик були на зборах „общества" в Галичи 1875 р., то тоді не пізналися ще з собою. Сталося се пізнійше, коли Павлик запізнався уже з поглядами Драгоманова з його листів до редакції „Друга".

Ось якими щирими словами звертається він до Драгоманова в своїм листі з 20. квітня 1876 р.:

„Давно вже бажав я познайомитися з мудрою, живою, щирою людиною. Оттак бувало ходжу як затроєний по попах, та де мені в голові їх забави, коли мене все в серце кололо життє їх домів: то я, засумувавшися серед танців і реготу, сиджу собі в кутику й думаю над тим, чого я не виніс зі школи. А та думка перебігала ціле мое життє і губилася в дитинстві, де мене тулило до себе не таке тепле серце, як ті воскові ляльки, що нічого більше не знають, тільки вбиратися, блянцуватися, скакати, реготатися, їсти, спати й не бачити нікого в світі понад себе. Гуляють, пють так що сміються з тої товпи, що часом зазирає у вікно, як бенкетують за її гроші пани. По бенкеті-ж та скаклива панночка паплюжить мужиків і бе слуги в лице.

„Уся така поведінка нашої галицької шляхти (тут мав Павлик очевидно на думці нашу тодішню інтелігенцію.— Др. К. Т.) з робочим бидлом боліла мене, дуже боліла, бо хтож видержить як тата його і маму мішають з болотом! Над сим я задумався, чи має так бути".

Перечитавши другий лист Драгоманова до редакції „Друга", пише він до нього:

„Не знеате, як я втішився, прочитавши його: кажу Вам, аж сплакав я з радости, що прецінь найшлася в ученім світі така щира душа, що бажаючи добра пониженому хлопови, без милосердя бє всіх ворогів його тяжких, що одурюють його розум і не пускають до науки, щоб ловити рибу в каламутній воді. Ваші всі думки так мені припали до серця, що я вже не попущуся того, над чим я думав і терпів".

І не попустився Павлик тих думок до самої смерти, а з ним пізним разом тернистою дорогою до боротьби за правду вирушив його товариш по ділу і тюрмі Іван Франко.

На денунціяцію з боку „Слова" відповів він „Думою", удоженою на лад старих українських кобзарських дум. Найже шановні читачі „Свободи" відшукають її число 66. з 22. марта с. р. — возьмуть його до рук та слідять уважно за моїми поясненнями.

А впрочім я буду старатися так писати, щоби навіть той, хто „Думи про Маледикта Плосколоба" ще не читав — порозумів, о що тут іде.

Отже у славнім місті Безпантелику — себто у Львові — зійшлася в „Народнім Дворі" (Домі) преславна рада, скликана безпантелицьким князем **Маледиктом Плосколобом**, що має прізвище „капустяний лоб". Сей — князь — се властиво Бенедикт Площанський, редактор кацапського „Слова". Є се — так сказать — наслідник Богдана Дідицького, котрий на старі літа приняв заступство асекураційного товариства „Слявія" та осів в Жовкві. Про нього Франко і зложив вірш:

Був у нас співак колись,
Що співав „Буй-Тура" —
Нині в нього подивись:
Банко-аґентура.

Площанський належав до головних провідників кацапської кліки, що держала в руках „Народний Дім", „Ставропігію", „Общество" — тай ще так званий „крилошанський банк", що потім збанкротував. Окрім „Общества", що також впрочім удержувало кількох урядників — були се богаті інститути, що давали своїм провідникам гарні зиски (даремне помешкание і т. ін.) Франко й каже в „Думі", як ті головачі жалуються на нелюдів „Другів" — себто на видавців „Друга" (Белей, Павлик, Франко), які кричать, мало не похрипнуть, „що гроші народні до рук наших (т. є Плосколоба і товаришів) липнуть".

Впрочім кацапським головам грошей ніколи не бракувало, так як діставали їх немало від російського уряду, зглядно від „благотворітельного славянского общества", стоячого дуже близко до царського уряду. Недавно відкрили большевики в урядових російських актах, що лиш за одним разом вислав був царський уряд кацапським діячам в Галичині **сто тисячів рублів!** Була се на ті часи величезна сума.

Площанський звався Бенедиктом, то є по латинськи: добре реченим, благословенним. Франко перемінив „бене"—„добре" на „мале" — то є „зле", отже назвав його в „Думі" „зле реченим", то є проклятим.

Рада, скликана Плосколобом, складалася зі самих „буй-турів" — богатирів. — Першим з них був **Міх Ковальський**, то є Михайло Ковальський, судовий радник та довголітній посол до Відня, де він і зістав остаточно членом Найвисшого Суду.

Другим „буй-туром", членом тої славної наради, був після слів Франка — **Тихович Мовчальський**. Був се правдоподібно якийсь львівський „крилошанин" — Тихович. — Я старався недавно конче розслідити, кого то мав Франко тоді на приміті — і тому написав я був до старенького нашого Романчука лист з запитанням, чи він часом не знає, хто то міг бути. На жаль, Романчук вже не міг собі пригадати.

Наум Безумович — се очивидно Іван Наумович, котрому Франко надав прізвище „рак поступович". Сей діяч видавав вправді популярні книжочки й газети, але вся та його просвіта була надто вже назадницька і клерикальна. (І так н. пр. в „Науці" писав він про т. зв. „пишучі столики", хотя та справа й доси науково не прояснена).

Хто то був **Митро-Політа** — се вже не трудно відгадати. Був то митрополит Йосиф Сембратович, людина дуже богомільна, але — „не от мира сего". Коли під впливом московфільської агітації два села в Збаражчині перейшли на православне та прийшло (в р. 1882) до так званого процесу проти Ольги Грабар і тов. — цісар Франц Йосиф наказав йому уступити з митрополитського стільця. — Була се інтрига з боку польського міністра „для Галичини" Земялковского, бо-ж Йосиф чейже православя сам не ширив. Воно ширилося з опозиції проти польских урядових утисків та під впливом добре оплачуваної московфільської агітації. При чім-же тут Йосиф Сембратович, правдивий „блажен муж алилуя"?!

При „Митрі Політі" засів був на буй-турськім сонмищи також і **о. Холява**, „котрому вічна в Рутенії слава". Холявою звано чомусь святоюрського крилошанина **о. Малиновського.** Була се фігура добре звісна в шістдесятих і сімдесятих роках минувшого століття між святоюрськими твердими патріотами, один з комендантів „Народного Дому" та „Ставропігії".

Не знаючому обставин мусить бути дивним, що то знову за **сорока**, що споглядала на те сонмище зпід ока.— Отже **Сорокою** звався таки направду львівський камердинер митрополита Йосифа Сембратовича. Він мав мати величезний вплив на свого пана і виконував той вплив звичайно рано, коли помагав митрополитові вбиратися. Тоді завязувалася між ними балачка і Сорока все умів при тій нагоді піддати йому зручно свою думку. Се відносилося навіть аж до справ обсаджування поодиноких парохій, і котрий з кандидатів ліпше підсмарував Сороку, той мав повну надію на остаточну побіду. — Очивидна річ, що на такім кацапськім собранію, яке описує Франко, не мав би Сорока властиво нічого до роботи. Автор всадив його до своєї думи більше для гумористичного ефекту.

(Кінець буде).

*) Щоби редактори знали, як властиво виглядає правдиво російська мова.

Доктор Гарт (надворний англійський лікар) забавлявся раз приємно в товаристві. Нараз один із його товаришів д-р Стіль пригадав йому, що пятнацятьох хорих домагається вперто, щоби прийшов на звичайну ординацію д-р Гарт.

— Знаменито, хай собі почекають, — відповів д-р Гарт, не рухаючися з місця — бо мусите знати, пане товаришу, що десять із них є невилічимо хорих і нема способу їм помогти, а знову пять інших є такі здорові, що нема такого лікаря, що міг би їм перешкодити у виліченні.

Мадярський пяніст і композитор Ліст мав дати концерт в однім провінціональним місті. Як прийшов вечером до салі, застав там усього сімох гостей.

— Панове і пані — сказав Ліст, усміхаючися ввічливо — тут холодно. Будь ласка, ходіть зі мною до готелю, а там я виконаю цілу програму.

Гості зголосилися; перенесено фортепян до гостинниці і Ліст відограв не лише запowіджені твори, але ще запросив 7-особову публику на добру вечерю. На другий день оголошено другий Лістів концерт, і саля не могла вмістити слухачів.

В. Будзиновський.

ПЯТЕ КОЛЕСО.

ІСТОРИЧНА ПОВІСТЬ.

(24)

Двір Хмельницького був під самою межею Запорожа. Дикі, майже непрохідні ліси сеї полоси були дуже добрим захистом для всіх таких, які мусіли вимипати посіпаків польської держави, чи польських вельмож. З такого захисту могли користати також звичайні опришки, небезпечні не лиш польському шляхтичеви, але й козакови. Манівцями міг також прокрастися крізь Запорожє та скритися в тих лісах добичницький чамбул Кримців, чи Буджаків. Через сю небезпеку неожиданого наскоку опришка або Татарина, двір Хмельницького був обезпечений зазброєною челядю. В ночи все кружляли вартові. Ті, що спали, спали зі зброєю біля себе.

Коли вартові почули на дорозі від Чигирина тупіт, вгадали, що то вертає сам Хмельницький, або до двора іде якийсь гість. Опришок чи Татарин підкрадавсь би нишком. Один вартовий пішов розбудити Якима Сомка, брата покійної жінки Хмельницького. Сомко встав і вийшов на подвіре. Саме тоди за ворітьми хтось крикнув:

— Вітчини!

Всі пізнали голос Хмельницького. Вартові метнулися відчиняти ворота. Сомко підійшов до шурина.

— Я вже в Чигирині чув, що тут все гаразд, — Хмельницький промовив, побачивши Сомка. — Нащо ти вставав? Я був би прийшов до тебе. І так оба будемо спати в одній комнаті. Сей гамір ще готов порозбуджувати діти.

Гамір справді розрухав цілу хату. Вибігла стара наймичка Ксеня, котра від смерти сотниковної орудувала всею хатною господаркою. Вийшов молоденький парубок, син Хмельницького Тиміш. Тільки донька Олена і Катря не вийшли. Вони повідчиняли вікна і повихилювали голови. Не бачили нікого, бо ніч була темна, але пізнали голос батька. Коли Хмельницький увійшов у гостинну, збіглася вся родина. Тільки дволіттний син Юрко не явився, бо спав твердим сном. Ксеня принесла закуску і обовязковий при всякій їді мід. Хмельницький вислав діти назад спати і лишився з шурином, балакаючи з ним довго поза північ.

На другий день після обіду Хмельницький і Сомко поїхали до Чигирина. Сомко не жив постійно в Суботові. Він тільки зробив свому шуринови Хмельницькому вигоду. В часі його неприсутности кермував господарством та опікувався дітьми свого шурина і небіжки своєї сестри. Тепер Сомко поїхав з Чигирина до Полтави. Хмельницький пішов до свого полковника Кричевського. Оба заперлися в послідній комнаті, в котрій ніхто не міг підслухати їх, і балакали. Хмельницький переповів полковникови всі свої розмови з королем, з львівським владикою і його гістьми, та з коронним гетьманом.

— Гетьман недовірчивий, — Хмельницький сказав. — Балакає зі мною обережнійше, як король. Його недовірчивість скріпляють нашепти Чаплінського. Сей мій п'ятель не лиш тут окружив мене своїми звідунами. Він має їх скрізь, куди лиш повернуся. І в Бродах мав такого між військовими старшинами гетьмана. Той старшина підставив мені ногу, щоби прислужитися Чаплінському, але сам піткнувся і скрутив собі вязи.

Хмельницький розказав Кричевському про ротмістра, Гринька і Жарка.

— Коли Конецпольскі прочитає письмо ротмістра до Чаплінського, в котрім ротмістр чванився, що гетьманови набрехав на мене, гетьман приказав взяти його під варту. Бачучи се, один з офіцирів ротмістра осмілився сказати гетьманови, що ротмістр спроневірив якісь військові гроші. Офіцир мав на се докази. Гетьман, не надумуючися, казав ротмістра вивести на замкове подвіре, де його без суду розстріляли.

— Ти мав щастє, — Кричевський замітив. — Тепер гетьман буде обережнійше приймати доноси Чаплінського на тебе, бо вже знає, що підстароста острить собі зуби на твій Суботів... То ти тепер на Запороже таки не поїдеш?

— З сего, що балакалося з королем і з гетьманом, виходить, що хиба аж нарік. Ми насамперед мусимо обробити найвпливовійших між нашою шляхтою і нашими міщанами. Потому треба буде побалакати з Татарами. Запорожців лишимо собі на кінець.

III.

Долішний Дніпро, там де він пливе від Сходу ід Заходови, був пів денною межею земель Запорожа. За Дніпром тягнися татарські кочовища. Від півночи три прямував до Дніпра гурток заоброєних їздців. Судячи по одягах, були то Запорожці, між ними тільки два міщани-Українці. Знаток народів і тодішних звичаїв не сумнівався би, що то два українські купці, що їдуть за ділами до Криму, і для безпеки перед степовими хижаками конвоює їх відділ запорожських козаків. Їздці зупинилися при поромі. Перевіз по сім і по тім боці Дніпра був у руках татарських, бо хоч північний бік Дніпра рахувався до Запорожа, Татари випасали там свої вівці. Без дозволу Татар ніхто не міг пробратися по той бік Дніпра. Щоби хто не взяв переходу силою, по татарськім боці стояв постійний відділ в окопах, з котрих визирали грізно роти двох гармат. Держати сторожу при перевозі обовязаний був перекопський князь Тугай.

— Куди Бог провадить? — отаман татарської сторожі при перевозі спитав не дуже ввічливо міщан, бо вгадував, що тільки вони оба хочуть перевезтися на той бік.

— До бея! — відповів старший міщанин коротко і такса, мо не дуже ввічливо.

Ся відповідь зробила на татарськім отамані враженє, бо не було виключене, що то не звичайні купці, але справді до бея з якимсь важнійшим ділом. Всеж таки він мусів поводитися обережно, бо то могли бути обманці, або й шпіони ворогів Криму. Оноді бей спіймав якогось польського шпіона, котрого гранична сторожа пропустила була без контролі.

— До бея, чи ні, — отаман промовив, але вже приязно, — я мушу придати вам двох моїх хлопців, бо такий приказ. Можe би також пустити до Перекопу борзого гінця, щоби звістив бея, що до нього ідуть гості?

— Гінця пусти. І конвой не завадить. Хоч би на те, щоби по дорозі до Перекопу не спинювали нас раз коло разу вартові, питаючи, хто ми, та куди ідемо. На ваш бік возьмемо ще двох Запорожців, котрі проведуть нас аж під Перекоп.

— Кого гінець має зголосити у бея?

Міщанин призадумався. Моргнув до Татарина на знак, що хоче йому сказати щось на ухо. Відступив пару кроків на бік. Татарин пішов за ним, кажучи голосно:

— Ти може хочеш мене відкупити?

— Не бійся. Я знаю, що граничні отамани бея, його вірні пси. Щоби тобі люди не підозрівали тебе, що ти справді дістав від мене якого хабаря, держися три кроки від мене, я буду руки держати в кишенях. Будуть видіти, що я тобі не дав нічого, та що ти від мене не взяв нічого.

—Щож ти хочеш мені сказати? — Татарин спитав, коли вже відійшли пару кроків на бік і ніхто не міг чути, про що вони балакають.

— Ти мене питав, — міщанин промовив, — кого зголосити у бея. Окрім мене ніхто не сміє знати, хто я. І ти не смієш знати. Окрім тебе одного ніхто не сміє знати, що я потайний гість бея. Таксамо мій товариш. Наш запорожський конвой також не знає, хто ми.

— Тиж перед хвилею сказав, щоби про тебе післати гінця до бея. Мушу гінцеви сказати, хто ти.

— Гінція конче треба пустити, та він не лиш не сміє знати, хто ми, але й що ми ідемо до бея потайки. Як би гінець знав, то міг би розголосити і про нашу гостину вчули би чужі шпіґуни, яких тепер в Криму повно.

— То щож той гінець має беєви сказати? — отаман спитав, тепер вже не сумніваючися, що має діло з якимсь небезпечним обманцем.

Міщанин вийняв з гаманця золоту монету і вернувши до гуртка, так що його могли чути Татари, дав її отаманови, кажучи голосно:

— Сю монету нехай гінець передасть беєви. Але самому беєви до його руки. Нехай скаже, що ся монета від когось, що іде до него.

Отаман взяв монету і став її призиратися. Подивився на один бік, подивився на другий. Ще раз і ще раз.

— Чудна якась монета, — сказав. — Якась турецька. Не сумніваюся, що правдива. Але цілком такої, як ся, я ще не бачив. І не чув про таку.

Міщанин не сумнівався, що цілком такої той Татарин ще не бачив. І ніхто такої не бачив, хоч вона не була фальшива. Вона була штудерно зліплена з половинок двох правдивих, наоборот розколених турецьких монет. Один бік був з одної монети, другий з другої.

— Отаман знов став призиратися міщанинові і його товаришеви. Був цікавий, що то за риби. Помітивши се, старший міщанин, став потерпати, що Татарин може знати його. Щоби допевнитися, спитав:

— Чи ти вже не бачив мене де?

— Та де міг бачити! Я тут, при тім перевозі стою що лиш дві неділі. Дуже скучна робота.

— Не кажу тут, при перевозі...

— Або ти в Криму вже частійше бував?

— Бував, чи не бував, то пусте. Щоби Татарин знав нашого брата, не треба нам аж до Криму їхати. Ти міг бачити мене таки у нас, в нашім краю. Татари бувалі люди і у нас дуже в гостях... непрошених. Ти вже безпечно був, як не під Каневом, то під Браславом, як не під Браславом, то під Острогом; як не під Острогом, то під Львовом, або ще далі. Ти і на моїм обійстю міг бути. Вже неодин Татарин, що вліз був до мене, за Дніпро не вернув. Ти може був щасливійший.

Татарин розсміявся.

(Дальше буде).

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

І ТАКІ МУДРІ ВУЙКИ БУВАЮТЬ.

Розкажу вам, яку пригоду мав я зі своїм вуйком.

Мій вуйко завзятий комуніст. Приходилося мені з ним мати немало суперечок за політику. Та не гнівало мене так се, що він як комуніст береться ділити кому те, що самі не зложили, як се, що він говорив вуйні, як вона його намовляла приступити до У. Н. Союза.

Говорить бувало вуйна, щоби він обезпечив родину, але вуйко собі все своє: „Що я буду українських панків-буржуїв годувати? Українських капіталістів?"

Виджу, десь чоловік нахлептався слів, яких значіння самий не знає, та й послугується ними, щоби викрутитися від свого обовязку супроти родини. Міг би я був пояснити свому вуйкови, що се таке „буржуй", та що таке „капіталіст", але, знаючи його горячу вдачу, не хотів я робити ще більшої ненависти в фамілії.

Проминув якийсь час і сама догідна нанесла мені нагоду. Якось раз розмовляли ми знова про потребу обезпечення. Кажу я, що чоловік повиненби мати якесь обезпечення. Як уже не в своїй організації, то хочби в чужій.

На моє диво, мій вуйко потакнув мені, і дивлюся, за якийсь час і бере справді іншуренс в одній американській компанії. Бачу й дивуюся: Бере, але чи платити буде?

Але минає знова кілька місяців, і бачу, платить мій вуйко свої гроші в асекураційну компанію. Не витерпів я вже тоді. Фамілія не фамілія. Не міг я вдержати, і як не крикну: „Вуйку! Та ви видаєте свої, тяжко запрацьовані гроші справдішним капіталистам".

Вуйко станув як стовп, а я вже йому співаю далі: „То ви мені таке говорили, що ви, комуністи, не думаєте підпирати капіталістів-буржуїв, і я грошей міг собі подумати, що дійсно борется проти буржуїв так, як ви розумієте. А тут то я бачу, що ви готові підпирати панів. Ви не маєте нічого проти панів. Ви готові підпомагати буржуїв. Лишень своєї організації ви не можете підпирати. Вас болить у цілім світі одно, що наш нарід мавби дещо розвинутися. Ви все готові зробити, щоби тільки наш нарід не пішов вперед. Ви на се й називаєте наших робітників буржуями, а чужих панів робітниками. Ви все зробите, щоби тільки нашого народа не пустити вперед. Ви кричите за те, що ви бороните робітників та селян, але ви власне нашого народа не пускаєте розвинутися, стати на ноги".

Василь Ю. Лисиця.

ЧИ УГЛЕКОПИ МЯГКОГО ВУГІЛЛЯ НА СТРАЙКУ?

Загально у всій пресі як американській так і чужинецькій говориться, що углекопи мягкого вугілля на страйку. Та воно так поправді не є.

Як відомо, так звана джексонвільська угода, заключена між юнією углекопів, а властителями-оперейторами три роки тому назад, скінчилася з днем 31-го березня ц. р.

Перед укінченням згаданої угоди делегати майнерської юнії на конвенції вибрали спеціяльний комітет, який є обовязаний вести переговори з оперейторами в справі нової угоди. Але рівночасно делегати приказали вибраному комітетови не відступати ані на одну стопу від джексонвілської угоди.

Значить, углекопи не побиваються загально ані за підвишкою платні, ані за скороченням часу праці, тільки хочуть задержати те, що мали, то є: 8-годинний день праці і мінімум $7.50.

Від 1-го квітня до нині вже два рази сходилися обі сторони і не добилися нічого. Знов мають зійтись 15-го ц. м. у Филаделфії. Отже це не є страйк, бо юнія не проголошувала жадного страйку. Це тільки час переговорів, а правдивий страйк може бути проголошений, коли не дасться зробити нічого мирною дорогою. Справді деякі компанії проголосили, що не хочуть мати нічого спільного з юнією і зачали працю на так зв. „опен шап" і там є дійсний страйк.

Тут у нас, в пітсбурській окрузі, майнерський дистрикт ч. 5., зачали працювати скебами дві великі компанії, а третя пробує.

Найбільша Ко-я це Пітсбург Ковл Ко. зі своїми 48 шахтами провадить боротьбу з юнією вже майже 14 місяців. Боротьба, здається, добігає вже кінця і то в користь майнерів, бо компанія майже знищена. За час страйку компанія понесла страти на поверх 11 міліонів долярів. Шери згаданої компанії, нотовані навіть в капіталістичній пресі, впали на 50% дійсної вартости.

Коли та компанія підписала угоду з юнією, добувала денно пересічно 8 тон вугілля на кожного чоловіка, занятого в цій компанії (зачисляють всіх, навіть менаджера, клерків і т. д.).

Нині скеби роблять і дають пересічно на кождого чоловіка 2 тони вугілля і то не вугілля, але збиту на порох масу, помішану з камінням. Бо це роблять скеби, а не фахові майнери; і раз не вміють зробити доброго вугілля, а по друге не хочуть.

Приміром така не байочка, але правдива дійсність. Майнбос іде на інспекцію і де не загляне, скеби або байки росказують, або грають в карти.

— Чому ви, люде, не робите?

— Ми не прийшли сюди робити, але страйк ломити! — відповідають скеби.

— Якже-ж ви страйк поломите, коли компанія не дістане вугілля на верх?

— А то вже хай компанія за це подумає, — відповідають скеби і грають у карти дальше.

Як я сказав, тільки дві компанії стараються тут всіми силами зломити майнерів, решта сидить тихо. Вправді не працюють, але і робітників не чіпають.

До тепер в страйкуючих місцях не було ще поважнійших сутичок. Правда, була стрілянина яких дві години у Термінал Пітсбург Ковл Ко., але нікто не потерпів тільки одному ганменови куля шапку зірвала з голови. От і все, бо мордобиття в таких часах не уважаються нічим надзвичайним. Ніхто на таке не звертає найменшої уваги. По тій першій стрілянині видав шериф наказ, щоби кожного прилапаного на стрілянині убити на місци без жадного суду. Містопредсідатель нашої юнії відповів, щоби шериф пильнував ліпше компаніцьких собак-ганменів, а тоді стрілянини не буде.

Та з тих так острих наказів якраз стільки користи, як з минішної прогибіції в Америці.

Компанія наймає ганменів і стейтову поліцію, майнери стоять в „пикет лайні" і також наймають стейтову поліцію. Коли який зайде за роботою, пикетчики переконують, щоби не йшов, але що деякий впертий й не хоче послухати, дістає кілька крепких слів, а часом і позашийника. Поліція такого юнійного пикетчика забирає сейчас на машину і до діри з ним. Але і майнери стоять зі своїми машинами і коли кого арештують, гонять за слідом, щоби дізнатися, де їх товариша посадили. Коли дізнаються, кличуть юнійного офіцира, цей дає запоруку і майнер на волі. Коли сквайр покличе винуватого на суд, карає. До тепер кари не перевисшали суми від 1 до 5 долярів.

Це все, що можна вкоротці сказати за страйк в індустрії мягкого вугілля.

Чия сторона візьме верх, нині певно сказати не можна.

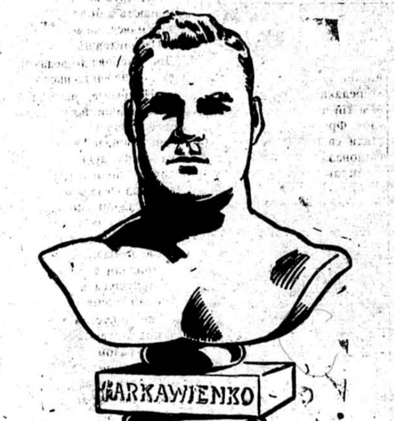
Майнерам тяжко тому, що в Америці за богато майнів, а ще гірше тому, що більша половина майнерів не зорганізована.

Рівночасно прошу наших людий, щоби не далися баламутити ріжним агентам, які обіцюють добрі зарібки по майнах, бо це неправда. Коли нині хто хотівби заробляти в майнах, то най знає, що нічого не заробить, а при цім може дуже легко позбутися без медицини зуба, носа, уха, або щось подібного.

М. Д.

Бейрдфорд, Па.

ХТО ПОБІДИТЬ В БОСТОН, МАСС.

В Бостоні під сю хвилю нічого не говорять, лишень за борбу, котра відбудеться в четвер, 16-го червня, в Великій Арені, межи українським силачем Гаркавенком і польським силачем Джо Мальцевичем, Ютика Тайгер. Як відомо, Мальцевич признаний великим борцем теперішнього часу. За послідних 12 літ ніхто ще не побідив Мальцевича. Гаркавенко з менаджером находяться тепер в Ню Йорку, де Гаркавенко тренується. Мальцевич перебуває тепер в Шикаго. Любителі спорту збираються з многих міст приїхати до Бостону, щоб подивитися, хто кого поборе. Поляки кладуть богато гроша в заклад, що Мальцевич побідить. Кромі них будуть боротися ще чотири пари. На борбі сій сподіються до яких десять тисяч народа.

135

КУЛЬТ ФРАНКА.

(З „Покутського Слова").

Рік тому, відсвяткував весь наш нарід десятиліття смерти нашого великого, незабутнього Генія, будителя темних, поневолених мас, що за його почином, на згук його слова прокинулись, забажали скинути кайдани і з піснею на устах вийшли із своїх ліпянок, поруч Нього, лупати скалу, мостити дорогу тим, що прийдуть по нас лупати скалу темноти, скалу, що непроглядною масою лягла поперек шляху нашого відродження і своїми обривами калічила і вбивала тих, що сміливо підходили лупати її... Його голос додавав їм сили, відваги і витревалости.

Память великого Генія, мученика святкував увесь наш загал концертами та святочними академіями. Виголошено багато прегарних промов з подякою Духові Будителя, підбадьорення для грядущих поколінь, щоб ішли до світла промощеними Ним шляхами, до повного відродження, до визволення з пут, з кайдан, нашої України.

Память його святкували Українці розсипані по всьому світі, від наймолодших до найстарших громадян, сучасників Франка... багато людей перелистовувало його спадщину, твори Його Духа, підшукуючи, вибіраючи те, що треба в народі відсвіжити... Чимало з нас, певно вперше, взяло в руки твори Франка... Його слово, Його пісня широким гомоном лунали, зворушували нас і завзяття будили в душі: не зрадити Великим Ідеям першого нашого Каменяра, ставати на шляху, що Він нам його показав, лупати скалу.

Память своїх Геніїв святкує кождий культурний нарід і тут ми стали на рівні з іншими націями. Ми відсвяткували гідно перше десятиліття смерти великого Співця Горя; відсвяткували по містах і по селах, спільними концертами — молоді, старших і жіноцтва — і окремо молоді і жіноцтва в своїх гуртках. Всі ми оспівували Його славу, захоплювалися Його поезією, глибоко в душу западали нам Його Ідеали!...

Попри культ нашого Кобзаря Тараса Шевченка витворився культ Івана Франка. Все наше громадянство рішило, що так як рік-річно святкуємо память Кобзаря — так рік-річно будемо святкувати память Івана Франка. Травень буде у нас місяцем Франка.

Якби ми не хотіли думати й вірити, що проти культу Франка не виступить у нас ні одна одиниця, — бо хоч може кому особливо це й не по душі, то не поважиться виступати проти всенародного нашого Генія, — так воно не сталося. Нам доволилося чути, що в деяких колах громадянства були одиниці, що навіть проповідями впливали на людей, щоб відказувалися від звеличування Івана Франка, — нарушували Його незабутню память, Його вічний спокій, своїми злющими язиками. Небагато послуху вони знаходили — і ця подія, хоч як вона прикра для нас, хоч як погане свідоцтво дає тій верстві нашої інтелігенції, що без надуми допне ідеали свого народу, — могла би була забутися... але з прикрістю треба ствердити, що цей розгін проти культу Франка почине проявлятися вже справжньою протиакцією.

Тепер годі промовчувати про подію. Хто читав статтю у святочному числі „Нової Зорі" — статтю, нібито навіть приятеля Франка, якогось доброді, що заховався за псевдонімом, тому мороз мусів піти поза шкіру, вся душа мусіла стрястися від огиди.

Нераз і за життя стрічався Іван Франко із людською злобою, але здається і Він про таку злобу не посуджував би був своїх ворогів.

Людина стає просто безсила супроти такої безкрайньої злоби хорого амбітника, що, наче Герострат, в той спосіб хоче здобути собі безсмертність.

В прекрасну симфонію вдирається фальшива нотка... Чи справді рік-річно будемо вплітати по одному терню у вінець слави великого Мислителя?

Ми безрадні, ми не в силі полемізувати з тим ворогом культу Франка.

Остається хіба із зболілого серця докинути ще одну сльозу до тих Франкових сліз жінок на Його могилу в ті роковини, як доказ глибокої пошани до Його Музи. Мало того, треба приклати рук до гідного відсвяткування Його памяти і звернутися з покликом до громадянства, головно жіноцтва, щоби свято в честь Івана Франка цього року випало не менше величаво, як торік.

Марія Крушельницька.

Пятьлітньому Ромчикові мати заборонила при обіді, ще й до того, як є гості, впоминатися за стравою. Раз мати при обіді заговорилася з гостем і зовсім забула про Ромчика. Хлопчик ждав довго терпеливо, а вкінці відозвався:

— Мамо, прошу мені дати солі до того мяса, яке маю дістати.

Д-р Іван Гижа.

10-ЛІТТЯ УКРАЇНСЬКОЇ АРМІЇ

„Ми не збройною, не фізичною силою хотіли доводити своє право"...

Так пише Винниченко у „Відродженню Нації".

Так і думала більшість української інтелігенції, вихована в задушливій атмосфері російського соціялізму й затроєна кличами інтернаціонального пацифізму. Так поступала в практичній політиці Українська Центральна Рада. Політичний виквіт кволої й миролюбивої української інтелігентщини. Для них усіх армія була символом реакції, гармати й кріси знарядям імперіялізму, а кожна війна лише страхіттям, проливом крови і нещастям людства.

Але инакше думали сірі, безіменні салдатські маси. Подих революції збудив у них національне почуття, що дрімало десь там у тайних закутках сердець, розпалив вогонь любови до батьківщини, котра після вікового поневолення прорвала волю до свобідного життя.

У їхніх душах творилась дивна містерія. Серед міліонів таких самих безіменних, у одній формі одиниць, котрі до недавна творили одну цілість, що звалась російська армія, почався розвал. З російського салдата родився український вояк і почав розуміти, що його місце не серед московських товаришів, а його завдання не оборона російської держави, а творення Вільної України. По зову крови, по стукоту сердець, по тремтінню душі пізнали себе перед їхніми очима відкрився новий, незнаний їм досі спільний шлях.

Психіка цих салдатських мас була инша, ніж в української інтелігенції, инша як у Центральної Ради. Вони були частиною цеї сили, котра вивертала кордонні стовпи, закреслювала нові границі, нищила минуле, творила нове. Вони знали, що поневолений нарід лише силою може здобути волю, що границі держави визначує меч, а на сторожі прав нації мусить станути армія. Для них військо, власне національне військо не було синонімом нещастя народу, але необхідним чинником до здобуття й забезпечення його волі й щастя перед посяганнями ворога. Вони відчули й зрозуміли, що першим і найважнійшим завданням української нації є сотворити свою армію й цим дати видимий доказ своєї сили.

І стихійно, по всій дієвій і запасній російській армії, без наказу згори, без ніякої посторонньої агітації заворушились українські салдати й почали домагатися виділення їх й окремі українські частини та жадали формування української армії.

Зрозуміла Москва це жадання. Пізнала, що віщує цей грізний клич міліонової української салдатської маси, відчула, що початок української армії означає кінець единої неділимої Росії. Звідсіля всі перепони, тому заборони формування українських частин в цьому самому часі, коли це право признано Полякам і иншим народностям Росії.

Але не могла зрозуміти цього українська влада, котра не тільки що не старалася організувати українську армію, але ще більше — намагалась спинити цей стихійний рух, бо він грозив розривом единого соціялістичного революційного фронту.

Та стихія не знає стриму, не знає перешкод, пориває з собою все, що стріне по дорозі. І почалось самочинне стихійне формування українських частин проти заказів Москви, мимо волі Центральної Ради, котра взивала Українців в російській армії підчинятися Головній Команді й виконувати накази Керенського, та... чекати на дозвіл української армії.

Але український салдат не послухав цеї ради. В українських частинах повстають українські військові ради, українські військові комітети, творяться українські курені, полки. З кожним днем ріс, могутнів цей рух і виявляв стремління прибрати сталі організаційні форми.

Вже в березні, першому місяці революції відбуваються зїзди представників дивізій і армій і на них зясовуються домагання українських військових частин. Щоби формування української армії спрямувати на правильний шлях, а розкинені по цілій Росії українські військові частини підпорядкувати одному проводові і в цей спосіб дійсно утворити єдину духом і єдину формою армію, скликано до Києва І. Всеукраїнський Військовий Зїзд на день 19. травня 1917. р.

З усіх фронтів, з запілля, від всіх родів зброї зїхались делегати в числі 700, а мали мандати до заступлення девятьсот тисяч організованих вояків-Українців. „Ці 700 чоловік не всі були свідомими, національно організованими. Вони не всі вміли говорити чистою українською мовою. Їхня душа, їхня свідомість, як і їхня мова були покалічені царизмом. Але тим більше іменно ці горіли, тим більше вони були пройняті „шовінізмом" — як нестримано несовісно писала „Кієвская Мисль", — бо вони найбільш відчували свою покаліченість і найбільш за це горіли ненавистю на тих, хто зробив їх такими*).

На цьому зїзді, що радив від 19—22 травня 1917 р., виявилося, що українські салдати це вже не несвідомі темні маси, котрим треба щойно вказувати шлях, по якому йти мають, але навпаки, що вони в своїх національних і політичних стремліннях випередили навіть офіціяльну репрезентантку українського народу — Центральну Раду.

Українська соціялістична влада налякалася цього явища, побоялась українського націоналізму й „мілітаризму", що вульканом бухав з українських мас та докладала усіх зусиль, щоби зїзд цей відбувся у можливо приємливих формах для „единого революційного фронту". Щоби не допустити до перемоги сильної, самостійницької течії, душею котрої був пор. Міхновський, представники Центральної Ради не допустили навіть до вибору голови зїзду, а тільки вибрали президію.

В часі нарад зїзду наспіла телеграма від екзекутиви петербурської Ради Робітничих і Салдатських Депутатів, в котрій закликала зїзд, щоби здержався від самочинного формування української армії, аж до вирішення цеї справи Временним Правительством, згл. Установчими Зборами. Після перечитання депеші вибухло серед делегатів велике обурення, що лише з трудом вдалося представникам Центральної Ради втихомирити розбурхані пристрасти й не допустити до вияснення постанови про негайне відокремлення України від Росії. Представники війська, знаючи, що за ними стоїть девятьсот тисяч багнетів, домагалися силою змусити Москву до респектування волі українського народу.

— „Ці настрої — каже бувший соціял-революціонер, теперішній комуніст П. Христюк — не були наслідком чиєсь агітації, а тим більше агітації тодішніх провідників українського революційного руху. Навпаки, визначніщі революційні діячі того часу як от Винниченко, Петлюра й инші не мало сил приклали до того, щоб національно-політичні домагання українських народніх мас звузити й тимсамим втиснути їх в рямці „загальної справи революції"."

І лише цим гальмуючим старанням членів Центральної Ради треба завдячити, що Всеукраїнський Військовий Зїзд в політичних домаганнях станув на платформі Центральної Ради і жадав лише національно-територіяльної автономії України в рямцях федеративної Росії. Але й тут Укр. Військ. Зїзд пішов дальше від Ц. Р., бо домагався негайного утворення Міністерства по справах України при Временнім Правительстві.

В чисто військових справах зїзд не попустив нічого зі своїх жадань. Він вибрав генеральний комітет для військових справ, котрий мав формувати українську армію й бути її найвищим органом, ухвалив негайну націоналізацію армії по національно - територіяльному принципі.

Український військовий зїзд не обмежився лише до творення сухопутної армії, але він не забув і за українську фльоту, та жадав у балтійській фльоті укомплектувати декотрі з кораблів виключно командами української національности; щож до фльоти чорноморської, то „зважаючи на те, що вона й тепер складається в переважній більшости з Українців, поповнювати її надалі виключно Українцями".

Такий був перший прилюдний виступ українського війська. Оказалось воно гідним представником великого українського народа. Від самого свого почину заняло ясну позицію, проговорило рішучою твердою вояцькою мовою, проголосило кличі, які послідовно перетворювало в дійсність ціною своєї крови, жертвами свого життя. Тільки їй, Українській Армії, маємо завдячувати, що мимо всіх наших невдач сміло й гордо можемо кожному, навіть ворогові, глянути в вічі — бо честь нації врятувала кров Української Армії... Не сплямила вона свого прапору, високо несла його. Впала, згинула, але знамя державности з рук не випустила.

*) Винниченко: Відродження Нації, том І., ст. 140.

До Урядників і Членів Українського Народного Союза в Америці.

Дорогі Родимці, Члени і Урядники!

Зі всего того, що було сказано в справі Сиротинця-Захисту Українського Народного Союза в ріжних відозвах, циркулярах, звітах у Свободі і т. п., Ви мали нагоду пізнати пляни і працю Комітету Сиротинця-Захисту в справі збудовання потрібного Захисту для сиріток і немічних старших членів при У. Н. Союзі. Ви мали нагоду читати в Свободі опінію членів і відділів У. Н. Союза під заголовком „Як будуемо Сиротинець". А тепер маете ще нагоду читати протокол річного засідання Головного Уряду У. Н. Союза, який друкувався недавно в Свободі, з якого перекопаетеся, що Комітет Сиротинця стараеться робити все можливе, щоби бажання і мрії наших членів і урядників здійснилися в як найкоротшому часі; щоби збудувати могучу інституцію при У. Н. Союзі тут на еміграції. Однак є важна перешкода в нашій праці, якої Комітет сам не всилі усунути, іменно брак потрібних 100 тисяч долярів на початок цеї будови. Перешкоду цю можуть усунути лише члени, урядники і відділи У. Н. Союза в Америці, а ніхто инший. Многі з Вас зложили вже щирі жертви, однак не всі, і те, що зложили, є за мало. Щоби почати дійсну будову, треба, щоби кождий дав жертву на ціль Сиротинця-Захисту. З однодолярових жертв не можна зібрати в короткому часі 100 тисяч долярів. Та якби хоть кождий член дав і одного доляра до року, то і це дотепер зробилоби около 50 тисяч долярів; однак, на жаль, не всі члени сповнили доси свій обовязок. Це однак Комітету не зражає в дальшій його праці, яку на него вложив Головний Уряд і Головна Конвенція У. Н. Союза. „Лучше пізно як ніколи" — каже народна пословиця. Початок зроблено гарний, тому всі ті, що дотепер ще жертв не зложили, нехай це зроблять зараз. Члени, урядники і відділи, які можуть дати більшу жертву, нехай це зроблять в як найкоротшому часі. Збиранием жертв повинні занятися, як і доси, місцеві урядники відділів У. Н. Союза, на мітінгах і поза мітінгами. Коли Ви дасьте свою поміч і співпрацю Комітетови так, що фонд будови буде виносити яких 65 тисяч долярів, тоді Комітет зможе пошукати, ще сего літа, місце під будову; виготовить точний плян будови Сиротинця-Захисту У. Н. Союза і це все предложить Головному Урядови У. Н. Союза під обраду й одобренне на слідуючім річнім засіданню, а опісля дасть членам під загальне голосоване по відділах У. Н. Союза. Це все може статися лише тоді, як члени, урядники і відділи У. Н. Союза возьмуться щиро до спільної праці, разом з Комітетом Сиротинця-Захисту У. Н. Союза. В тій цїли Комітет заряджує слідуюче:

1) Щоби кождий відділ перевів у себе негайно збірку жертв між членами і їх приятелями. Зібрані жертви проситься прислати до Головної Канцелярії У. Н. Союза. Збиранє жертв належить постійно продовжати.

2) Щоби в кождій місцевости відділ або відділи У. Н. Союза устроїли спільно якесь підприємство, як: баль, пікнік, представлення і т. п., з чого дохід має бути призначений на Сиротинець У. Н. Союза і присланий до Комітету Сиротинця У. Н. С.

3) Щоби кождий, хто може дати на Сиротинець більшу жертву, зробив це в як найкоротшому часі.

Для улекшення справи дрібних збірок підчас мітінгів чи забав Комітет вишле сего місяця до кождого відділу відповідну скількість пушок з інформаціями.

Для приготовання і відограння представлення на річ Сиротинця Комітет приготовляє дво-актову драму „Сироти", яку вкоротці вишлеться кождому відділови У. Н. Союза для переглянення і ужитку.

Просимо подавати свої пляни й опінії Комітетови в справі збирання жертв і будови Сиротинця-Захисту У. Н. Союза, щоби Комітет мав точний погляд на цю справу від усіх членів, урядників і відділів У. Н. Союза з ріжних закутин Америки. Дайте свої пляни, як би можна скорше призбирати на початок сто тисяч-доляровий фонд будови Сиротинця. Коли Вам потреба яких інформацій чи порад в справі Сиротинця, пишіть до Комітету. Працюймо разом спільно, члени, урядники і Комітет, а тоді зможемо осягнути нашу ціль і бажання ще в сім році, і зачати дійсну будову Сиротинця-Захисту У. Н. Союза. „Все вперед всі враз!"

Остаємо з належним поважаннем,

КОМІТЕТ СИРОТИНЦЯ-ЗАХИСТУ У. Н. СОЮЗА:

Михайло Угорчак, предс.; **Анна Стадник**, містопредс.; **Омелян Ревюк**, секретар; **Семен Ядловський**, член; **Григорій Пипюк**, член.

Jersey City, N. J., June 1, 1927.

ПОІМЕННИЙ ВИКАЗ ЖЕРТВ

НА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ УКР. НАРОД. СОЮЗА

за місяць квітень 1927 року.

ВІДДІЛ 177.

Тов. Любов в Провіденс, Р. Ай.

Жертва з каси відділу...	$ ——
Жертви від части членів проголошено.	
Дісланo від членів	$9.00
Разом	$9.00
Мартинцевич Володимир	$1.00
Підгорецька Антоніна	3.00
Рой Дмитро	1.00
Патекевич Павло	1.00
Хомишин Марія	50
Журба Емілія	50
Бісюк Мирон	1.00
Пилипів Павло	1.00

ВІДДІЛ 181.

Тов. ім. М. Драгоманова в Манвіл, Р. Ай.

Жертва з каси відділу...	$ ——
Жертви від части членів	27.00
Разом	$27.00
Бурак Юрко	1.00
Ходоровський Иосиф	50
Гарматюк Стефан	50
Гречук Петро	50
Ясінчук Юрій	1.00
Кльован Михайло	1.00
Кльован Дмитро	1.00
Медвидчук Стефан	50
Павлишин Павло	1.00
Познанський Михайло	1.00
Собків Дмитро	1.00
Собецький Микола	1.00
Совецький Иосиф	50
Сулима Петро	1.00
Сулима Дмитро	50
Сусла Петро	50
Топоровський Гілько	50
Ткач Іван	50
Шевчук Николай	3.00
Шпак Микола	1.00
Борозний Петро	1.00
Ірза Иосиф	50
Кумановська Марія	1.00
Лапчинський Петро	1.00
Лапчинський Стефан	50
Любянецький Павло	50
Микитин Гаврило	1.00
Шевчук Стефан	1.00
Савка Николай	1.00
Тиняк Михась	50
Прокопчук Стефан	50
Сулима Ілія	1.00

ВІДДІЛ 200.

Тов. Вільна Україна в Вудгейвен, Н. Й.

Жертва з каси відділу...	$ ——
Жертви від части членів проголошено.	
Дісланo від членів	3.00
Разом	$3.00
Костів Микола	$3.00

ВІДДІЛ 247.

Бр. св. Ів. Хрестителя в Вілмінгтон, Дел.

Жертви з каси відділу і від части чл. проголошено.	
Дісланo від членів	$4.00
Разом	$4.00
Цицик Николай	1.00
Білецький Іван	1.00
Федорович Семен	1.00
Федорович Марія	1.00

ВІДДІЛ 271.

Тов. ім. Івана Франка в Елмайра, Н. Й.

Жертви з каси відділу і від части чл. проголошено.	
Дісланo від членів	$4.00
Разом	$4.00
Ґурський Семен	$1.00
Вітязь Василь	1.00
Ванько Теодор	1.00
Бубняк Антін	50
Васйович Марія	50

ВІДДІЛ 294.

Тов. Згода в Ровей, Н. Дж.

Жертви з каси відділу і від части чл. проголошено.	
Дісланo від членів	$21.50
Разом	$21.50
Баюс Стефан	1.00
Данилюк Адам	1.25
Демидюк Карп	2.00
Федірко Марія	1.25
Мосора Василь	1.00
Вовк Павло	1.00
Сеґіла Семко	1.00
Ядловський Стефан	2.00
Куришкін Анна	1.00
Куришкін Сергій	1.00
Зволінський Стефан	1.00
Левків Василь	1.00
Мосора Анна	1.00
Масора Микола	1.00
Макович Яків	1.00
Нагрибецький Антін	1.00
Пекарська Олена	1.00
Венгжин Лукаш	1.00
Шумей Теодор	1.00

Комітет Сиротинця-Захисту У. Н. Союза.

ПЕРЕПОЛОХ, ЯКИЙ ВИКЛИКАВ ПЕРШИЙ ЦИЛІНДЕР.

Лондонська ґазета „Таймс" пригадує враження, яке викликав на вулицях Лондону перший циліндер. Було то 16-го січня 1794-го року. Того дня полісмени арештували на вулиці власника крамниці модних артикулів, Джона Ґетерінґтона за викликання вуличного збіговища і привели перед льорда-мейора. Льорд-мейор увільнив обвинуваченого щойно після того, як він зложив 500 фунтів стерлінґів кавції. Коли прийшло до розправи, то виявилося, що Ґетерінґтон, який походив із чесної міщанської родини, показався на вулиці з накриттям голови, яке назвав „шовковим капелюхом", що мало вигляд високої чорної рури, дуже гарного полиску, — і так викликав переляк серед боязких людей. Кілька жінок — зізнавали полісмени — зімліло, як побачили тут незвичайну руру, діти плакали, собаки страшно брехали, а синкові поворовника Томаса (якого мати післала до крамниці за харчами) зломили в сутолоці руку. Тому полісмени арештували Ґетерінґтона та привели його до льорда-мейора. Обвинувачений відповів на те, що своїм поведенням не переступив ніякого з королівських законів, покористувався лише прислугуючим йому правом, себто, що надягнув на голову накриття, яке сам винайшов. Того права не вільно відібрати ніякому горожанинові Англії. Суддя мусів признати таке умотивування й звільнив обвинуваченого, а блискуча рура найшла набаром надзвичайне признання серед тодішніх чепурунів не лише в Англії, але й далеко поза її кордонами.

Рекорд.

Шофер видобувався зпід поломаного авта. До нього підбіг хлопчик із ґазетами і каже:

— Купіть ґазету! Прочитаете в ній вже опис вашої катастрофи!

АДАМ І ЕВА ЯК ДОСЛІДНИКИ.

Він називаеться Мартін Джонсон, а його жінка теж не має особливо цікавого імени, але обоє вони дуже цікаві люде. Згідно з кличем „назад до природи" жили вони через чотири роки, як Адам і Ева, бо вони є тої думки, що пуща, в якій вони провели чотири роки, і в якій перед тим не була нога білого чоловіка, є дійсним раєм. Вони тужать за своєю самотністю на межі Ависнії й англійської східньої Африки і хочуть, по залагодженні справ, що притягнули їх до культурного світа, як найшвидше вернути до своєї хатини у пралісі.

У своїй подорожі до Америки затрималися Джонсони кілька днів в Парижі, чекаючи на відплив корабля.

„Париж і Ню Йорк — це ніщо!" — заявили Джонсони. „Ніхто, що живе в культурному світі, не може зрозуміти, що за чудове життя ведеться в пущі. Для нас є найбільшою прикрістю, коли ми мусимо його хочби тільки на короткий час покинути. Один приятель хотів післати нам недавно радіоапарат, але ми подякували йому за ласку. Наше життя там таке повне важних і гарних подій і таке цікаве, що ми направду не маємо часу на що инше".

Як прийшла Джонсонам думка, щоби поселитися в африканській пущі? Вони обоє були віддавна великими любителями природи, а Джонсон був знаменитим стрільцем. Американський Музей для історії природи у Вашинґтоні заанґажував їх до роблення в Африці фотоґрафічних знимок звірят в природньому житті. Наслідком того Джонсони поїхали до Африки. Вони жили в долині, в якій не була ще перед ними нога білого чоловіка. Їх хатина стояла в місці, де аж кишіло від диких звірів. Траву з даху їхньої хатини дуже часто обїдали слони.

Так провели подруги чотири роки. Поробили чудові знимки. Між иншими вони сфотоґрафували ґарну ґрупу з пятнацяти львів. Сім з тих львів Джонсон після того вбив. Крім того Джонсон зробив ще й инші гарні добичі.

Композитор Маєрбер стрінув раз Росінія і розпитувався про його здоровля.

— Не дуже добре почуваюся — глухим голосом відповів Росіні — болить мене в боці, ледви тягну ноги за собою.

Як Маєрбер відійшов, один із приятелів, присутній при тій розмові, питаеться Росінія, чи він дійсно такий недужий?

— Зовсім ні, — відповідає автор „Севільського цирульника" — я лише хотів зробити приємність Маєрберови, який рад би бачити мене в домовині.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ДЕНБУРИ, КОНН. Піврічний мітінґ відділу 381 відбудеться дня 17. червня в Конкордія Гол, при улици Гросби. Кождий член має явитись на сей мітінґ, бо є важні справи до полагодження. Не явившийся член заплатить 1 дол кари, а урядник 2 дол. — Йосиф Вовк, предс.; Дмитро Іванунька, кас.; Михаїл Лукащкевич, секр.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. Бр. св. О. Николая, від. 104, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що піврічний мітінґ відбудеться дня 17. червня, в пятницю, о годині 7-ій вечером. Проситься всіх членів явитися на мітінґу, бо є важні справи до полагодження. Уряд і контрольна комісія здадуть справоздання за шість місяців. Котрий член не прийде на мітінґ підпадає карі 1 дол., а урядник 2 дол. — М. Вітів, предс.; І. Ворона, кас.; Гр. Клим, секр.

ЙОНКЕРС, Н. Й. Тов. Подільська Січ, від. 8, повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться в пятницю, дня 17. червня, о год. 7-ій вечером, в Укр. Сит. Клюбі, 29 Джексон ул. Уряд просить всіх членів явитись на сей мітінґ і вирівнати свої належитости. Є важні справи до полагодження. — Гр. Скорбач, предс.; Н. Мазур, кас.; В. Мандзій, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Сестр. Неп. Зач. Пр. Діви Марії, від. 112, повідомляє своїх членкинь, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, дня 19. червня, зараз по Сл. Божій у школі парафіяльній при Вест 7-мій улиці. Пригадується довгуючим, щоби прийшли і вирівнали свої належитости. Будемо принимати нових членкинь без оплати вступного до У. Н. Союза і до Сестр. — О. Кульчицька, секр.

СТ. ДЖОЗЕФ, МО. Тов. Запорожська Січ, від. 355, повідомляє всіх своїх членів і членкинь, що піврічний мітінґ відбудеться 19. червня, о годині 2-ій пополудни, в парафіяльній гали під ч. 526. Обовязком кождого члена явитись на сім мітінґу, бо є важні справи до полагодження; буде також піврічний звіт контрольної комісії. Неявившийся член на сім мітінґу або опізнившийся, заплатить кару 50 ц., а урядник 1 дол. — П. Рак, предс.; Н. Калагурка, кас.; Ф. Солоничний, секр.

СТ. ЛУІС, МО. Бр. св. Володимира Великого, від. 179, повідомляє, що піврічний мітінґ відбудесь о 1-ій год. пополуд., в неділю, дня 19. червня, в гали У. Н. Дому, 1523 Гікори ул. Проситься всіх членів прибути, бо є важні справи до полагодження. — Мих. Паращак, предс.; Теодор Владика, фін. секр.

ФРОНТІЄР, ВАЙО. Бр. св. Петра і Павла, від. 392, повідомляє що піврічний мітінґ відбудеться о 1-ій год. попол., в неділю, дня 19-го червня, в домі Василя Цупер в Кемер, Вйо. Всі члени мають явитись, бо є дуже важні справи до полагодження. Неявившийся член заплатить кару після ухвали. — Мих. Павлишин, предс.

МАДІСОН, ІЛЛ. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 197, повідомляє своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеться дня 19. червня, о год. 4-ій пополудни в гали парафіяльній. Контрольна комісія має обрахувати книжки і здати звіт, як і урядники. Неявившийся член на мітінґу заплатить кари 50 ц., а урядник 1 дол. Будемо збирати на Сиротинець за 1927 рік. — Теодор Гельмак, секр.

КЕМПБЕЛ, О. Тов. Сокіл, від. 218, повідомляє всіх своїх членів, що піврічні збори відбудуться в неділю, дня 19. червня, о год. 2-ій попол. в Італійській гали на 12-ій ул. Проситься всіх членів явитися на означений час, бо є важні справи до полагодження. Урядники здадуть справоздання за 6 місяців. Всі довгуючі члени обовязково мають вирівнати свої залеглости. — Мих. Ткачишин, предс.; Федор Кузенко, секр.

КАНЗАС СИТІ, КАНЗ. Бр. св. Володимира, від. 323, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що піврічний мітінґ відбудеться в суботу, дня 18-го червня, о годині 7.30 вечером, в гали під ч. 547 Савт Парк аве. Проситься всіх членів прибути на той мітінґ, бо є богато важних справ до полагодження, а іменно контрольна комісія сконтролює книжки і буде вибір нового уряду. Кождий член мусить явитись; неявившийся член заплатить 2 дол. кари, а урядник 3 дол., після ухвали з минувшого мітінґу. — Д. Яремцьо, секр.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

ТРЕНТОН, Н. ДЖ.

Великодна писанка.

Гром. П. Стадник і діти: Лев Паславський, Петро Михальчишин і Володимир Стадник занялися великодною збіркою на Рідну Школу. Чесні громадяни зложили щиру жертву. Не велика ця жертва, але як на трентонські обставини то досить гарна. Жертви зложили слідуючі: д. Масляк 2 дол.; по 1 дол.: О. Михальчишин, А. Кривий, О. Петришин, М. Дідун, Анна Михальчишин, Анна Дідун, Г. Решетар, П. Стадник, П. Максимів, І. Іванків, Олена Слабіцька, О. Грещак, П. Беркита, В. Кушнір, Ф. Калужняк, покійний Г. Цимбала, Каролина Паславська, Олександра Стадник; Ядвіга Беркита 50 цент. Разом зібрано 20 долярів і 50 цнт., які вислано до Обєднання з призначенням на Рідну Школу. Сердечна подяка всім щирим жертводавцям, що не забувають за рідну неньку Україну. Рівнож щира дяка тим батькам і матерям, котрі своїх малих діточок дали під мою опіку, аби в той спосіб зібрати лекше поміч рідному краєви.

Павло Стадник.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

На Український Дім в Ходачкові Малім, пов. Тернопіль, Галичина.

Жертвували по 25 дол.: Ф. Балабан, В. Балабан (Дмитра), Іл. Тураш, Ів. Тураш, С. Тураш, Ів. Балабан (Андрія), Ів. Балабан (Федька), П. Приймак, П. Барабаш; Ксеня Ґлуха 20 дол.; по 10 дол.: Ів. Грицишин, Анна Кулікова, Н. Ґловацький, Марія Старик, Ів. Леськів, Ів. Пилипів, Г. Кулик, А. Пецух, Г. Томків, Ів. Фіґурський, Анна Фіґурська, М. Балабан (Федька), Н. Сенів, Н. Корабель; по 6 дол.: Н. Тураш, М. Вівчар; по 5 дол.: М. Яцишин, Ів. Гриновецький, Ксеня Бабалан, А. Вівчар, Анна Пятківська, Н. Мандзюк, І. Палюга, А. Загоруйко, І. Шкодзінський, Д. Шкодзінський, Ф. Вівчар; по 2 дол.: Іл. Матіящук П. Гураль, О. Підгорецький; В. Балабан (Гринька) 1 дол., тов. ім. Ходачків Малий 383 дол.; з коляди з 1920, 21, 25 і 26 року 202 дол. Загальна сума $1.044.00.

Вислано гроші до рук Комітету в селі Ходачкові Малім, як слідує: 1) В лютім 1925 року $100.00; оплата за пересилку $3.50. 2) В травні 1925 р. $200.00; оплата за пересилку $9.50. 3) В червню 1925 р. $400.00; оплата за пересилку $16.00. 4) В жовтні 1925 р. $200.00; оплата за пересилку $10.00. 5) В грудні 1925 р. $100.00; оплата за пересилку $5.00. Разом вислано $1000.00. Разом оплата пересилки $44.00.

Всім щирим жертводавцям на так взвеслу ціль, на будову Національної Святині, складаємо найщирійшу подяку. Рідні Браття на Батьківщині не забудуть Вам цю щирість, що Ви подали їм помічну руку в святім ділі.

Та Народний Дім в повище згаданім селі ще не докінчений, томуж нище підписаний Комітет звертаеться отсею дорогою до Вас, Браття й Сестри, щоб зволили ласкаво подати своїм братам помічну руку у викінченню рідної хати.

Збудований дім є 12 метрів широкий а 18 метрів довгий. Дім мурований з каміння, покритий бляхою. Містить велику салю для концертів і т. п., місце на склеп, читальню, бюро канцелярийне. Це все має коштувати $1.300.00.

За комітет:

Іван Тураш, голова;
Іван Балабан, писар;
Іван Шкодзінський кас.

Добровільні жертви на Український Народний Дім в Ходачкові Малім проситься слати на руки: Іван Тураш, 224 Іст 13-та улиця, Ню Йорк, Н. Й.

